

SAGALASSOS VAKFI

I. Giriş

Ülkemizde “insana” birey veya topluluk olarak yardımı/korumayı amaçlayan ve bu suretle sosyal, kültürel ve ekonomik yönden gelişmelerine katkıda bulunan “vakıf” niteliğindeki kuruluşların çok büyük fayda sağladıklarını gösteren örnekler az değildir: İstanbul Kültür ve Sanat Vakfı (İKSV), Türk Eğitim Vakfı (TEV), TEMA Vakfı, Sabancı Vakfı, Koç Vakfı gibi. Bunlara insanlık tarihinin kültür varlıklarını oluşturan antik kentlerin açığa çıkarılmaları, buluntularının korunmaları ve çok yönlü değerlendirilmeleri amacıyla kurulan vakıfları da eklemek gerekir. Bu tür vakıfların dünyada çok sayıda örneği görüldüğü gibi, Türkiye’de başarılarını sürdüren Efes Vakfı, Afrodisias Vakfının Türkiye’yi tanıtım ile birlikte Türkiye’ye büyük ölçüde değer ve gelir kazandırdıkları da görülmektedir. Sözü edilen antik kentleri kurulan vakıflar yanında “dernek” şeklinde sivil toplum kuruluşlarının da destekleri, koruma alanlarını ne denli zenginleştirdikleri, Sagalassos için de çok iyi bir emsal oluşturmaları başlıca dileğimizdir. Esasen önemli bir benzerlik de, gerek Efes antik kenti ve gerek Afrodisias için Türkiye’den önce yabancı ülkelerde bir hareketin başlatılmış olmasıdır. Aşağıda değinileceği gibi, Sagalassos antik kenti, Belçika Leuven Üniversitesi ve Belçika’da kurulan “Sagalassos Dostları” adıyla ön plana çıkan sivil toplum kuruluşlarının da maddi ve manevi çok büyük destekleri, daha 1990’lı yıllarda başlatılmış bulunmaktadır.

Türkiye’de sivil toplum kuruluşu olarak Sagalassos Vakfı, Temmuz 2014’de ve kendilerini bu antik kente adanmış Belçika’lı bilim adamlarının arayışları ve aynı görüşte birleştikleri Türk ve Avusturya vatandaşlarından oluşan 12 gerçek kişi tarafından kurulmuştur. Bu konuda, daha ayrıntılı bilgilere geçmeden önce Sagalassos antik kenti hakkında kısa bir bilgi vermek yararlı olacaktır.

II. Sagalassos Antik Kenti Ve Keşfi

Antalya’nın yaklaşık yüz kilometre kuzeyinde Burdur ili/Ağlasun ilçesi sınırları içinde yer alan ve kuzeyinde Anadolu Platosu bulunan Sagalassos, Toros dağlarının güneye bakan Ağlasun vadisi yamaçlarında denizden 1450-1630 metre yükseklikte kurulu bir antik kenttir.

Sagalassos bölgesinde insana ait ilk izler çok eskilere (MÖ 10.000) gitmektedir. Yerleşik düzene geçilen bölgede tarım yerleşimi (MÖ 4200) sonrası, Anadolu'ya gelen topluluklardan Luviler bölgede yerleşmiş; büyük imparatorlukların yıkılmasından sonra Sagalassos, Pisidyalıların yerleşim alanına girmiş, arkadan gelen Pers egemenliğini bölgeyi MÖ 333'de fetheden büyük İskender sona erdirmiştir. Sagalassos'ta, Helenistik dönemde önemli gelişmeler kaydedilmiş, ancak tam bir ihtişama, doğuda Roma egemenliğine giren diğer kentlerde (örneğin Palmira, Petra, Constantinopolis, Afrodisias, Nysa gibi) görüldüğü üzere, Roma döneminde ulaşmıştır. Roma İmparatorluğu'na MÖ 25'te bağlanan Sagalassos, hızla gelişir ve İmparator Hadrian (MS 117-138) döneminde Pisidya eyaletinin birinci kenti unvanı verilmesiyle en büyük anıtları inşa edilir. MS 6. yüzyılın başında veba ve sonrasında depremler kentin çöküntüsüne ve yalnızlaşmasına neden olmakla beraber, kentte yaşam MS 13. yüzyıla kadar devam eder. Bu sıralarda ismini Sagalassos'tan alan Ağlasun yerleşim yeri olarak gelişmeye başlar; ancak Sagalassos sessizliğe gömülür. Yeniden keşfi, Fransa Kralı XIV. Luinin 1714 yılında görevlendirilen fizikçi Paul Lucas'ın Osmanlı İmparatorluğu topraklarında yaptığı seyahat sırasında rastladığı, Torosların uzantısında kurulan ve geniş alana yayılan kentin ihtişamından etkilendiğini 1719 yılında yayınladığı üç ciltlik eserinin birinci cildinde anlatırken, antik tiyatronun bir çizimini de vermekte ve adının kent madalyonunda Sagalassus olarak açıklandığını da belirtmektedir. Bu keşfe rağmen, bulunduğu konum, 18. ve 19. yüzyılda Akdeniz ve Ege'de deniz kıyısında veya yakınlarında yer alan çok sayıda kazılardan ve yağmalamadan uzak kalmasında etkili olmuştur. Yine de az sayıda araştırmacının ilgisini çekmiştir; bunlardan biri olan Polonyalı Kont arkeolog, sanat tarihçisi ve koleksiyoner Karol Lanckoronski, değişik alanlarda çalışma yapan kişilerden oluşturduğu bir ekiple 1884'de önemli araştırmalar yaptığı kente, 1885 yılında tekrar ekibini göndermiştir. Lanckoronski, ekibinin inceleme araştırmaları ile, bir talana değil, kurtarma idealine bağlı şekilde sonuçlara giden çalışmalar yapmış, Sagalassos'ta pek çok kalıntının arazi çalışmasına dayalı ilk ayrıntılı ve bilimsel tasvirleri ortaya çıkarılmıştır. Sagalassos'un ilk fotoğraflarını çekenlerden birisi Gertrude Bell'dir. Ünlü bir gezgin ve fotoğrafçı olan Bell'in 1907'de çektiği fotoğrafların yanı sıra Anadolu ile ilgili Bizans kiliseleri üzerinde de bir çalışma içeren kütüphanesi, yazışmaları ve günlükleri de korunmuştur.

Sagalassos'un, doğada görülen yeniden canlanma gibi, ortada görünmesi, 20. yüzyılın sonlarına doğru gerçekleşmekte; günümüze kadar görülen büyük gelişmesinin lideri de, Türkiye'de ve yurt dışında çok iyi tanınan Sir Marc Waelkens, akademik unvanı ile Prof.Dr.

Marc Waelkens; Ağlasun/Burdur'da başlayan ve gittikçe Anadolu'ya yayılan adıyla Mark Bey'dir.

Sagalassos'ta, 20. yüzyılda belirli yapılarla ilgili sınırlı araştırmalar başlar ve bunlar 1980'lerde Swansea Üniversitesi'nden Britanyalı Stephen Mitchell başkanlığında başlatılan yüzey araştırmaları ile ivme kazanır. Marc Wealkens'in de aralarında bulunduğu araştırmalar, daha sonra kendisinin Burdur Müze Müdürlüğü ile giriştiği küçük bir kazı, gelecekteki kazı çalışmalarına bir gösteri olur; 1990'dan başlayarak Türkiye'de Bakanlar Kurulu kararları ile Prof.Dr. Marc Waelkens'e, Arkeolojik Araştırma Kazı Projelerine dayalı olarak Sagalassos topraklarında araştırma ve kazı yapma yetkisi verilir. Marc Wealkens, emekli statüsüne geçtiği 2013 yılına kadar, giderek daha kapsamlı hale gelen Sagalassos projeleri için çalışmış olup emeklilik sonrası da farklı bir alan seçtiği söylenemez söylenemeyecektir. 2014'ten başlayarak Sagalassos projelerinin başkanlığı, uzun yıllar Marc Waelkens ile birlikte çalıştığı bilinen Prof.Dr. Jeroen Poblome tarafından yürütülmektedir.

Sagalassos Projesi Başkanı'nın çağrısını Sagalassos'u görmek ve yaşamak kadar, Sagalassos Vakfını da yakından tanımaya ve adı geçen projelerin gerçekleşmesinde destek ve katkı sağlamak yönünden ilgilerinizi de beklediğimizi belirtmek isteriz. Cümle yapısını biraz değiştirebilir miyiz?: Sagalassos Projesi Başkanı'nın çağrısı, Sagalassos'u görmek ve yaşamak kadar, Sagalassos Vakfını da yakından tanımak ve adı geçen projelerin gerçekleşmesinde destek ve katkı sağlamaktır. Bu yönden ilgilerinizi de beklediğimizi belirtmek isteriz.

III. Sagalassos Vakfı'nın Kuruluşu Ve Kurucuları

Sagalassos Araştırma Projeleri, Belçika'dan otuz yıla yakın bir süredir ağırlıklı şekilde maddi destek görmesine ve Sagalassos'un tanıtımı için Türkiye'de ve Türkiye dışında belirli bir çaba gösterilmesine rağmen, ülkemizden destek, beklentileri karşılayacak bir düzeye çıkarılamamıştır. Bu bağlamda başlangıçta Koç Topluluğundan Aygaz Şirketinin, Paloma Otelleri (Sayın Ece Tonbul) ve Koptur'un (Sayın Fikret Atalay) yardımlarının Sagalassos'un tanıtım ve projelerinin uygulanmasına bir katkısı olduğunu vurgulamak isteriz.

Sagalassos'un ülkemizde daha güçlü bir sesle duyurulması ve maddi/manevi desteklenmesi için, doğrudan antik kenti ve bulunduğu yöreyi hedef alan bir sivil toplum örgütü kurulmasının yararlı olacağı Prof.Dr. Marc Wealkens, Prof.Dr. Jeroen Poblome, Ebru Torun

(Proje Başkan Yardımcısı) ve Prof.Dr. Münir Ekonomi'nin yaptıkları bir toplantıda kararlaştırıldı. Vakıf senedinin hazırlanmasına kadar Vakfa kurucu olarak katılacakların bir araya gelmeleri de zor olmadı. Kuruluşta mahkeme aşamasında fazla zaman kaybı, prosedür gereği bazı işlemlerin beklenmesinden kaynaklandı. Çünkü yabancı uyruklu kişilerin Türkiye'de ve Türk Hukukuna görev oluşturulacak vakfa kurucu olarak katılmaları mümkündür; ancak Belçika'dan ve Avusturya'dan belirli belgelerin gelmesini beklemek gerekli oluyordu. Sagalassos Vakfı'nın 12 kurucusundan ikisi Belçika, ikisi de Avusturya uyruklu idi. Prof.Dr. Münir Ekonomi çok eski arkadaşları olan Avusturyalı Dr. Peter Schnabl ve eşi Christiane Schnabl'ı, vakfın kuruluş fikrinin oluşturulduğu günlerde Sagalassos'u gezmeye götürdüğünde ve Ağlasun üzerinden Torosların 1630 metre yüksekliğinde kurulu Sagalassos'a çıkardığında Schnabl ailesi kazı alanına girdikleri anda dönüp şöyle diyorlar: Bu olağanüstü güzelliğe biz de kurucu olarak katılabilir miyiz? Derhal "evet" cevabını verdim!".

Vakfımızın kurucuları: Prof.Dr. Marc Waelkens, Prof.Dr. Münir Ekonomi, Prof.Dr. Jeroen Pobleme, Ebru Torun, Dr. Peter Schnabl, Christiane Schnabl, Dr. Ünsal Hekiman (PharmaVision Holding A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı), Feyhan Yaşar (Yaşar Holding A.Ş. Yönetim Kurulu üyesi), Canan Pak İmregün (Pak Holding A.Ş. Yönetim Kurulu üyesi), İdil Biret (Dünya ülkelerinde tanınan değerli sanatçımız), Çelik Arsel (Koç Holding A.Ş. üst kademe yöneticilerinden) ve Fikret Atalay (Koptur Yönetim Kurulu Başkanı)'dır.

Yukarıda değinildiği üzere Sagalassos Vakfı, 2014 Temmuz ayında mahkemenin tescil kararı ile hukuken kuruluşunu tamamlamış ve faaliyetlerini yürütmeye başlamıştır.

IV. Sagalassos Vakfı'nın amacı ve faaliyetleri

Vakıf Senedinin 3. maddesinin birinci bendinde Vakfın amacı şöyle düzenlenmiştir:

"Vakfın temel amacı Sagalassos antik kentinde arkeolojik araştırmaların desteklenmesi, arkeolojik değerlerinin ortaya çıkarılması, bunların uzun vadede sürdürülebilir politikalarla korunması, geniş ölçüde tanıtılması ve turizme açılması, yörenin kalkınmasına katkı sağlayacak şekilde ziyarete açılmasına yardımcı olunması, antik kentin ve yörenin kültürel ve doğal değerlerini maruz kalabilecekleri risklerin belirlenmesi ve koruyucu önlemlerin alınmasıdır".

Vakfın belirtilen amaçlar doğrultusunda yerine getireceği faaliyetler özet olarak şöyle sıralanmıştır: Vakıf;

- a) Sagalassos bilimsel yüzey araştırmalarını ve kazı projelerini destekler, bunlar ilgili yayınlar ve ulusal ve uluslararası toplantılar yapar,
- b) Kazılarda çıkarılan kalıntı, eser ve anıtların restorasyon ve konservasyon projelerini destekler; ören yerinin kalıntıları, anıtları ve hizmet alanlarının bakım ve onarılmasına destek sağlar, antik kentin güvenliğinin sağlanmasına katkıda bulunur,
- c) Bilimsel araştırma sonuçlarını anlaşılabilir, kıyaslanabilir, özdeşleştirilebilir ve eğlenceli biçimlerde halka ve özellikle gençlere ve çocuklara ulaştırılmasına ilişkin projeler hazırlar, uygulanmalarına destek verir. Kentin ve yörenin binlerce yıllık doğal ve kültürel değerlerinin yerel halk tarafından tanınması ve sürdürülebilmesi için toplumsal görüş oluşturulmasına çaba gösterir, yayım yapar, konferans, seminer ve atölye çalışmalarını düzenler,
- d) Antik kentin ve yörenin kendine has özelliklerini gözeterek, bunları koruyan ve bunlara uygun yerel kalkınmaya katkı sağlayacak kültür/arkeolojik turizm kullanımlarının ve hedeflerinin bilimsel metotlarla belirlenmesi, projelerine ve uygulanmalarına katkıda bulunur,
- e) Antik kentin ve yörenin kültürel ve doğal değerlerinin değişik etkenlerle tahrip olma risklerinin bilimsel yöntemlerle belirlenme ve bu risklerin giderilmesi için ilgili kamu ve özel kuruluşlarla ortak çalışmalar yapar,
- f) Amacına ilişkin konularda araştırma fonları kurar, projeler oluşturur, bu projeleri uygular ve destekler, projelere burslar verir,
- g) Amaç ve faaliyet konuları ile ilgili iktisadi işletmeler kurmak, işletmek veya ortaklıklar oluşturmak.

Son faaliyet konusunda bir ilgi ekleyelim:

Vakıf Yönetim Kurulu 2015 yılında Sagalassos Vakfı İktisadi İşletmesi adıyla bir işletme kurmuş ve gelir getirici faaliyetlerde bulunmak üzere program yapmıştır.

V. Sagalassos Vakfı'nın Organları Ve Oluşumu

Vakıf senedinin 8. maddesinde belirtildiği üzere Vakfın üç organı bulunmaktadır:

1. Mütevelliler Kurulu

Bu kurul, Vakfın kurucuları ile Vakfa para, taşınır veya taşınmaz mal ve diğer ekonomik değerler kazandıran veya vakfın amaçlarına bilgi, deneyim ve hizmetleriyle katkıda bulunan ve Yönetim Kurulunun önerisi üzerine bu Kurulca seçilen gerçek ve tüzel kişilerden oluşur. Vakfın oniki kurucusundan başka Yönetim Kurulunun önerisi üzerine Mütevelliler Kurulunca seçilen dört üye daha eklenmiştir. Bunlar: Sayın Tunç Uluğ (Koç Holding Üst Kademe Yöneticisi), Cem Tarık Yüksel (Unilever Holding Üst Kademe Yöneticisi), Ömür Bozkurt (İKSV Emekli Genel Müdür Yardımcısı, Barış için Müzik Vakfı Yöneticisi), Av. Sadife Karataş Kural (Vakfımız Gönüllü Yardımcısı).

Mütevelliler Kurulu her yıl Mayıs ayında olağan olarak, gereğinde olağanüstü toplanır. Mütevelliler Kurulunun başlıca görevleri şunlardır: Vakıf Yönetim Kurulu ve Denetleme Kurulunun üyelerini seçmek; Vakıf resmi senedinin değişiklik önerilerini karara bağlamak, Vakıf bilanço ve gelir-gider hesaplarını onaylamaktır.

2. Yönetim Kurulu

Mütevelliler Kurulu tarafından seçilen dokuz gerçek kişiden oluşur. Üyeler, Mütevelliler Kurulu üyeleri arasından ve çoğunluk oluşturmamak şartıyla dışarıdan seçilebilir. Vakfımızın kuruluşunda Resmi Senetle belirlenen geçici yönetim kurulundan sonra ilk Yönetim Kurulu seçimi 2015 Mayıs ayında ve son olarak 22 Mayıs 2018'de gerçekleştirilmiştir. Yönetim Kurulu üyeleri şunlardır: Prof.Dr. Marc Wealkens, Prof.Dr. Münir Ekonomi, Prof.Dr. Jeroen

Poblome, Ebru Torun, Dr. Ünsal Hekiman, İdil Biret, Canan Pak İmregün, Hacı Ali Ekinci (Burdur Müzesi Müdürü), Fikret Atalay.

Yönetim Kurulu 9.07.2018 tarihli ilk toplantısında Başkan olarak Prof.Dr. Münir Ekonomi'yi, Başkan Yardımcısı olarak Dr. Ünsal Hekiman'ı ve Sayman olarak Prof.Dr. Jeroen Poblome'yi seçmiştir. Vakfın yönetiminden görevli ve sorumlu olan Yönetim Kurulunun görevleri resmi senedin 11. maddesinde ayrıntılı olarak düzenlenmiştir. Kısaca belirtmek gerekirse Yönetim Kurulu Vakfın mevzuat ve resmi senet hükümlerine göre yönetimine, amaçlarının gerçekleştirilmesine, faaliyetlerinin yürütülmesine, malvarlığının değerlendirilmesine ve işletmelerinin gereğine uygun işlerini görmelerine ilişkin kararları alır, işlem ve işleri yapar.

3. Denetim Kurulu

Denetim Kurulu, Mütevelliler tarafından ve kendi üyeleri arasından üç yıl için seçilen üç üyeden oluşur.

Denetim Kurulu yıl içinde yapılan harcamaların Yönetim Kurulu kararlarına ve Vakfın amaç ve faaliyetlerine uygunluğunu, yıllık hesapları ve defterleri inceler ve her yıl denetleme sonuçlarını gösteren bir rapor düzenleyerek Mütevelliler Kurulu ve bir örneğini Yönetim Kuruluna sunar.

Mütevelliler Kurulunun 22.07.2018 toplantısında seçimi yapılan Denetleme Kurulu üyeleri şunlardır: Çelik Arsel, Tunç Uluğ, Av. Sadife Karataş Kural.

VI. Yönetim Kurulunca Çalışma Gruplarının Oluşturulması

Vakıf senedinin Yönetim Kurulunun görev ve yetkilerini düzenleyen 11. Maddesinde, Yönetim Kurulunca Vakıf içinden veya dışından uygun göreceği kişilerden amacına uygun çeşitli alanlarda çalışma grupları oluşturabileceği belirlenmiştir. Yönetim Kurulu bu yetki alanında belirli görevleri yerine getirmek üzere üç çalışma grubu kuruluşuna karar vermiş ve herbirinin görevlerini gösteren yönetmelikleri yürürlüğe koymuştur:

- a) Kurumsal İletişim Çalışma Grubu
- b) Çağdaş Sanat Çalışma Grubu

c) Sagalassos Genç Çalışma Grubu

(a) ve (b) de belirtilen gruplar henüz bir çalışma için hazır duruma getirilmemiş, buna karşılık Sagalassos Genç Grubu yönetmeliği çıkarılmış ve beş kişilik Yürütme Kurulunun oluşturulmasını takiben faaliyete başlamıştır:

- Sagalassos Genç öncelikle bu gruba girebilecek olanların (18-40 yaş arası olanlar), Sagalassos antik kentini ve bulunduğu yöreyi (Ağlasun ilçesi) ne kadar tanıdıklarını tespit eden ve Sagalassos'a geldikleri takdirde geceleme için nereden geçirmek istediklerini tespit eden bir anket yapmıştır. Bu anket gençlerin, Sagalassos ve bulunduğu yörenin turizmine her yönde katkısının etkili olacağını ortaya koymaktı.
- Gençlerin istekleri arasında Sagalassos antik kentini tanımak kadar, yörede geçireceği zamanda spor yapmaya da zaman ayırmak istekleri arasında (örneğin trekking, yürüyüş ve dağ bisikleti gibi) bulunmakta ve kalacak yer arasında da otelden çok, pansiyon ve çadırda kalmak ön plana çıkmaktadır. Aşağıda değinileceği için bu isteklere olumlu yaklaşım, Vakfımızın Ağlasun Belediyesi ile yaptıkları görüşme ve protokol konusu ile çözüme bağlanacaktır.
- Sagalassos Genç, Ağlasun Meslek Yüksek Okulu öğrencileri ve Ağlasun gençleri ile kuracakları ilişkide gençlerin meslek seçimi ve ileride Ağlasun'a da yararlı olabilecek alternatifleri kullanmak üzere yardımlaşmaya, onların kültür birikimlerine katkıda bulunacak destekleri vermeyi de programa almış bulunmaktadır.

VII. Vakfın Sagalassos Kazı Projelerini Ve Yöresel Ekonomi Sosyal Gelişme Projelerini Desteklemesi

1. Sagalassos Antik Kenti Projelerinin Desteklenmesi

Sagalassos antik kenti, kazı çalışmaları yukarıda değinildiği gibi, otuz yıldır, Belçika Leuven Üniversitesi tarafından yürütülmektedir. Bakanlar Kurulunca onaylanan ve başkanı belirlenen kazı çalışmalarının, maddi olarak Leuven Üniversitesi ve Belçika'da oluşturulan Sagalassos Dostlarının büyük destekleri ile sağlanmaktadır.

Ülkemizden en büyük destek Antonin Çeşmeleri restorasyonu gerçekleştiren Aygaz A.Ş. tarafından gelmiş olup, her yıl yine önemli miktarda katkıda bulunmaktadır. Ülkemizden kurucuların, Sayın Dr. Ünsal Hekiman (PharmaVision Holding A.Ş.), Canan Pak İmregün (Pak Holding A.Ş.), Ece Tombul (Paloma Otelleri) ve Fikret Atalay ile Prof.Dr. Münir Ekonomi'nin Sagalassos Antik kenti kazı çalışmalarına katkıları olmuştur ve devamı da görülmektedir. Ancak çok geniş alana yayılmış, gerek Helenistik dönem ve gerek Roma dönemine ilişkin alanların meydana çıkarılması, koruma altına alınması, restore edilmesi ve eskiye uygun olarak bugün izleyenlerin değerlendirilmesine sunulması ve bütün belirtilen faaliyetlerin sürdürülebilirliğinin sağlanması, ancak maddi kaynak ihtiyacının da devamlılığı ile mümkün olabilecektir.

Belirtilen kaynak ihtiyacı, her yıl onaylanan kazı projeleri ile somut olarak belirlenmekte ve bütçe uygulamaları ve masrafları yapılmaktadır. Bu açıdan Sagalassos'a ilgilerini maddi katkıları ile desteklemek istediklerinde, kazı projesinde somut kazı alanları veya yapılar yahut diğer kültür varlıklarını seçebilirler, bu suretle bağış yapanın somut biçimde desteğini de ortaya koyması yönünden güzel bir duygu yaratacağı düşünülebilir. Bağışçı/Sponsor'un önemli bir eseri açığa çıkarmak, restore etmek ve varlığını sürdürebilmek için maddi katkılarının "adının sürekli anılacak şekilde" topluma açıklanmış olmasının, gerçek ve tüzel kişiler yönünden manevi değerinin de büyük olacağı açıktır. Bu itibarla "şartlı bağış" yapılmasının mümkün olabileceği açıktır. Örneğin 2015 yılında Sayın Ece Tombul (Paloma Otelleri) 20.000 Avro bağış ile Mocellum'un projeye göre kazı çalışmalarının gerçekleştirilmesine önemli katkıda bulunmuştur. Vakfımız kurucularından ve Yönetim Kurulu üyemiz Sayın Canan Pak İmregün 2015 yılı kazılarına yurt dışından ve Türkiye'den katılan öğrencilerin yol masraflarını karşılamak üzere 25.000 TL şartlı bağışta bulunmuştur. Bu vesile ile belirtelim ki, otuz yıldır devam eden antik kent (Sagalassos) yüzey araştırma ve kazılarına katılan çok sayıda öğrenci ve akademisyen için Sagalassos Kazıları Tatkibi "Arkeoloji Akademisi" işlevini görmekte, çalışan işçiler de özel bir meslek eğitiminden geçmektedirler.

Yukarıdaki kısa tanıtım dışında bilgi edinilmesi istendiğinde Vakıf Başkanı Prof.Dr. Münir Ekonomi her zaman bilgi vermeye hazırdır. Ayrıca şimdilik yukarıda verdiğimiz web sitesinden de, bilgilerinizi artırabilirsiniz.

Önemle hatırlatalım ki, Sagalassos antik kenti, UNESCO tarafından, yapılan başvuru üzerine Dünya Kültür Miras listesine geçici olarak kaydedilmiştir. Bunu kesin listeye geçirebilmek için, tüm ilgililerin az veya çok bağışlarına ihtiyacımız bulunduğu kuşku yoktur. Bu açıdan, ayrıca aşağıda (b) Vakıf amacının da gerçekleşmesi, Sagalassos'u kesin listeye alınmasında önemli bir etki yapacaktır. Yapacaktır yerine yaratacaktır?

2. Sagalassos Yöresinin (Ağlasun'un) Ekonomik Ve Sosyal Kalkınmasının Desteklenmesi

Vakfımızın amaçlarından biri de, Sagalassos antik kentinin bulunduğu yörenin ekonomik ve sosyal yönden kalkınmasına destek olmaktır. Bu amaç, aynı zamanda UNESCO tarafından dünya kültür mirası listesine alınmada gözönünde tutulan ölçütlerden biridir.

Bu nedenle Vakfımız Yönetim Kurulunca “Ağlasun Yerel Kalkınma Planı İçin Ön Araştırma ve Tespit Çalışmaları” yapılarak kabul edilmiş ve uygulamaya konulmaya başlanmıştır. Hemen belirtelim ki Ağlasunlular ile yaptığımız ilk toplantılarda ekonomik yönden bilgilendirilmeleri ve özellikle turizmin bölgedeki yerinin değerlendirilmesi amacıyla bir bilim adamının konferans vermesi planlanmıştır. 25-28 Ocak 2018 tarihlerinde Sagalassos'a yaptığımız grup gezisinde İTÜ İşletme Fakültesi öğretim üyesi Prof.Dr. Öner Günçavdı “Bölgesel Kalkınma ve Turizmin Rolü” konulu bir konferans vermiş ve sorulan soruları da cevaplamıştır.

Ağlasun'un ekonomik, sosyal kalkınma projesinde esas alınacak kaynaklar araştırması aşağıdaki sistematik kapsamda toplanmıştır:

a) Turizmin Çok Yönlü Geliştirilmesi Çalışmaları

Aa) Konaklama Yerlerinin Sağlanması

Ağlasun'un tek oteli Sagalassos/Lodges Spa adlı dört yıldızlı oteldir. Belde de “pansiyon” adı ile çok apartman ve ev görülmekle beraber, bunların Meslek Yüksek Okulu öğrencilerinin ihtiyaçları karşılanmakta zorluk çektikleri, sağlık ve standartları açısından mutlaka iyileştirilmesi gereken yerler olduğu bilinmektedir. Bu hususta pansiyonculuk konusunun mutlak olarak eğitime tabi tutularak, olumlu adımlar atılması için plan yapılacaktır.

Pansiyonların gereken düzeye geliştirilmesi, ancak sağlanacak parasal kaynaklar, krediler ile olabilecektir.

Bb) Turistlerin Yeme-İçme İhtiyaçlarının Karşlanması

Ağlasun'da bir pideci dışında herhangi bir lokanta, basit bir esnaf lokantası dahi bulunmamaktadır. Oysa yörenin çok zengin yemek kültürü mevcuttur ve bunları mevcut otelde kalanlara ikram edilmektedir. / Oysa yörenin çok zengin yemek kültürü mevcuttur ve bu yemekler Sagalassos Lodge Spa Hotelinde kalanlara ikram edilmektedir.

Gelir sağlamada zorluk içinde oldukları görülen ve bilinen kişiler, turistlerin geldiklerinde otelde kalıp Ağlasun merkezine dahi inmedikleri şikayet konusu yaptıklarında, kendilerine “yemek nerede alınacak/alınacak yerine nerede yenilecek” sorusuna cevap verirken zorluk çektikleri görülmektedir. Bu yönde eğitim ve planlı bir uygulama başlatılacaktır.

cc) Sagalassos'a ait hediyelik ve hatıra olabilecek hiçbir ürünün bulunmaması

Bu konuyu aşağıda ayrıca ele alacağız.

Dd) Sagalassos'a Grup Turlarının Başlatılması Ve Sayısal Artışları

Vakfımız, gerek Sagalassos antik kentinin ve gerek Ağlasun'un tanıtımını yaygınlaştırmak üzere, 2015 yılından başlamak en az bir defa, 2017'de daha fazla sayıda grup gezileri düzenlemiştir. Sayın Fikret Atalay'ın yardımları ve destekleri ile çok iyi organize edilen turlarda, mutlaka en az bir yarım gün, bazen bir gün Ağlasun'da geçirilmektedir. Ağlasun Cuma pazarına rastlanılan günlerde, hanım katılımcıların alışverişleri satıcılar yönünden memnuniyetle karşılanmaktadır.

Grup gezileri, bu gezilere katılanlar arasında aynen Belçika'da olduğu gibi, “Sagalassos Dostları” ilişkisini ve sosyal medyada haberleşme geleneğini yaratmıştır. Yönetim Kurulumuz, Sagalassos Dostları topluluğunu daha kurumsal bir hale getirmek üzere, bir yönetmelik hazırlamıştır.

Ee) Sagalassos Müzik Festivalinin Başlatılması

Vakfımız kurucularından ve Yönetim Kurulu üyesi Sayın İdil Biret'in, 2017 yılı Nisan ayında Vakfımız yararına verdiği konser çok yönlü yankı uyandırmıştır. İş Bankası yönetiminin bir karşılık almaksızın tahsis ettiği İşsanat Konser Salonu'nda gerçekleştirilen konser, Sayın İdil Biret'in, her zamanki büyük başarı ve kalitesi ile izleyenleri büyülemiştir. Vakfımızın kurduğu İktisadi İşletmenin bir faaliyeti olarak gerçekleştirilen konserin tüm geliri, Sagalassos kazısında kullanılmak üzere bağışlanmıştır.

Bu arada Yönetim Kurulumuz, Sayın İdil Biret'in de desteği ile yılda bir kez Haziran ve Temmuz aylarında hafta sonuna rastlatılacak bir Sagalassos Müzik Festivalini başlatma kararı almıştır. Gerekli izin ve hazırlıklar tamamlandığında 2019 yılında başlatılması düşünülen festivalin Sagalassos antik kentinin tanıtımı kadar, Ağlasun beldesinin tanıtımına ve ekonomik yönden sürekli bir gelir kaynağının sağlanmasında etkili olacaktır.

3. Tarımın Ekonomik Yaşamda Daha Etkili Hale Getirilme Çalışmaları

Ağlasun'da sebze ve meyve zenginliği, Cuma pazarı ziyaret edildiğinde hemen dikkati çekmektedir. Ancak tahıl ürünlerinin de, yöre gelir kaynakları arasında bir yer işgal ettiği görülmüştür. Tarım işleri, bir bütün olarak, bitkisel ve hayvansal ürünlerin elde edilmesi için toprağın işlenmesi ve hayvan yetiştirilmesi olarak ele alındığında, çok yönlü bir araştırmanın yapılmasına gerekli görülmüş ve bu yönden adımlar atılmaya başlanmıştır.

Ancak 25-28 Ocak 2018 Vakıf yetkililerinin Sagalassos ve yöresi gezisinde Ağlasun'dan katılanların sorularının çoğu "organik tarıma" yönelince, bu hususta eğitim verilmesine başlangıç teşkil etmek üzere 18.05.2018'de Ağlasun Meslek Yüksek Okulu toplantı salonunda bir konferans düzenlenmiştir.

Merkezi İstanbul'da olan iki şirketin organik tarım ürün yetiştirme faaliyetini yöneten ve Kurtuluş Organik Pazarı'nda etkili görev yapan Sayın Neslihan Şimşek, izleyicilere "Organik Tarım ve Organik Ürünlerin Pazarlanması" konulu konferansına katılımcıların ilgisi büyük olmuş, soru ve cevaplar ile konferans süresi uzatılmıştır. Öyle ki, 19.05.2018 gecesi, mevcut soruları cevaplamak üzere Sayın Şimşek bir toplantı daha yapmıştır. Sayın Şimşek organik tarım konusu, uygulama ve ürünlerin bu niteliğinin belgelenmesine kadar bir araştırmalar serisi için, Ağlasun'a gitmek üzere bir programa katılmak sözü vermiştir.

4. El Sanatı (Turistik) Ürünlerinin Geliştirme Ve Çok Yönlü Etkili Hale Getirme

Vakıf Yönetim Kurulu Başkanı ve Sagalassos Genç Yürütme Kurulu üyelerinin, Ağlasun'da 25-28.01.2018 tarihlerinde yaptıkları toplantılarda el sanatı üretimi ile meşgul olanların, istekleri konusunda şu üç hususu tespit etmişlerdir:

- Sagalassos'a gelen turistlerin, Ağlasun'a hiç gelmediklerini, Sagalassos dışındaki ören yerlerini ve/veya civardaki gölleri ve festivalleri ziyaret ettiklerini ya da Sagalassos'u görüp, başka yerlere gittiklerini,
- El sanatı ürünlerini Ağlasun Meydanında standartlar da teşhir etmek ve gelir sağlamak üzere yerel kamu yetkililerinin bu hususta kendilerine bir yardımda bulunmadıklarını,
- Yerel yönetimin turist araçlarının Ağlasun'a yönlendirmede bir zorunluluk getirilmesi gerektiğini, açıklamışlardır.

Getirdikleri örnekler, bir incelemeye tabi tutulmamakla beraber, "ilk görünüş" yönünden olumlu bir iz bırakmıyordu/bırakmamıştır. Bununla birlikte, isteklerinin turistik yörelerde satılan ürünlerin sağladığı gelir avantajları göz önünde tutularak gerekli araştırmalar yapılacağı bildirilmiştir. Diğer yandan turistlerin Ağlasun'a belde olarak inmeleri için, orada Sagalassos ve/veya Ağlasun hatırası olabilecek hediyelik ürünlerin varlığı, hatta aşağıya indiklerinde yerel yemek ve diğer ürünleri de bulabileceklerinden emin olmaları da gerekliydi/gerekmekteydi; fakat bu olanak gerçekte yoktu/bulunmamaktaydı. Vakfımız turizm sektöründe el sanatı ürünlerini yörenin ekonomisinde ne denli etkili olduğunu bildiği ve gördüğü için, el sanatının gelişmesinde katkısı olabilecek çoğunluğu gençlerden oluşan grubun emeğinin değerlendirilmesine mutlak olarak destek vermeyi hedef almıştır. Bu arada önemli bir karşılaşma, sorununun çok yönlü çözümlenmesini beraberinde getirdi. Global Heritage Fund (USA) Türkiye Miras Programı Yöneticisi Sayın Mustafa Gönen, Vakfımız için Ağlasun ilçesinin ekonomik ve sosyal gelişmesine destek için çalışmalarımızda "Vakfin yanında" yer alarak çaba göstermekte iken, Ağlasun'un hanım el sanatı üreticilerinin, gelir getirici böyle bir faaliyet için, eğitilmesi ve yapacakları işte deneyim kazanarak bir sonuca getirmede, büyük katkısı olacak bir dernek ile ilişki kurmamızı önerdi/önermiş ve bizleri tanıştırdı/tanıştırmıştır.

Merkezi Amerika’da olan “Anatolian Artisans” adlı Derneğin kurucularından ve Başkanı olan Sayın Yıldız Yağcı ile Vakfımız Başkanı Prof.Dr. Münir Ekonomi tanıştırdı/tanıştırılmış ve üçlü toplantı sonrası Sayın Yağcı, en son el sanatı gelişmesine katkılarının Soma örneğinin de ne kadar fayda sağladığını göstermekle, Vakfımız için de bir ufuk açılmış oldu/açılmıştır, Vakfın 17-20.05.2018 Sagalassos gezisine katılan Sayın Yağcı, yaptığı toplantıda el sanatı alanında üretimde bulunanların ekonomik değer yaratmaya, gelir sağlamaya ve Ağlasun toplumu için faydalı olmaya hazır olduklarını gördü/görmüştür. Soma örneğine ait bir film gösterisinden sonra, dünyanın diğer ülkeleri ve Türkiye’deki eğitim, beceri kazandırma ve üretilenlerin Amerika’da pazarlanmasını üstlenmesine ilişkin konuşmaları ile Sayın Yağcı, toplantının temelini atmış oldu/atmıştır.

Vakfımız adına Başkan ve Sayın Yağcı ortak çalışma esaslarını belirledikten sonra yerel yönetim ve derneklerinde bu projede yer almaları konusunda mutabakata vardılar/varmışlardır. Vakıf Başkanı Prof.Dr. Ekonomi, 1-4 .07.2018 tarihlerinde Sagalassos’da kazı heyeti ile buluşmasını takiben, Ağlasun Belediye Başkanının da talep ettiği randevu üzerine buluşmasında Belediye Başkanı, Vakfın-Anatolian Artisans ile yürütülecek ortak program, memnuniyetle ve önemli katkıda bulunmak üzere kabul etmiştir.

Sayın Yağcı’nın Vakfımızın amacı doğrultusunda Ağlasun’lu hanım el sanatı üreticilerine, önce tasarım eğitimi vermek suretiyle Sagalassos hatırası olabilecek semboller, motifler, çizgiler taşıyan “tasarım”ın nasıl yapılacağı, bilgi ve beceri kazandıracak şekilde en az iki haftalık gerekirse daha uzun bir sürede öğretilcektir (1. aşama). Akabinde hazırlanacak atölyede gerekli makine, alet ve araçlar da kullanılmak üzere üretime başlanacaktır (2. aşama). Üretimi gerçekleştirilen ürünler, çoğunluğu Amerika’da olmak üzere pazarlanacaktır. Bu arada Türkiye’de gerek Ağlasun’da, gerek Türkiye’de başta Ağlasun olmak üzere, talep gelecek pazarlara iletilecektir (3. aşama). Satılan ürünlerden elde edilecek gelirler, bunları üretenlere dağıtılacaktır (4. aşama).

Ağlasun Belediye Başkanı, ilk aşamadan başlayarak ihtiyacımız olan “atölye” adı ile kullanılacak binayı vermeyi kabul etmiştir. Bina, Ağlasun’da belde merkezi olan ve 1.100 yıllık büyük çınarın da karşı köşesindeki iki katlı binanın üst katıdır. Binanın alt katında faaliyet gösteren tek gıda ihtiyacı sağlayan Pideci’nin, kendi yerine geçmesiyle boşaldığında, yine Vakfın, belirtilen faaliyetleri için kullanıma hazır edilecektir.

Anatolian Artisans Derneđi, tüm eğitimi, üretim aşamasının eğitim ve beceri kazandırmak yolu ile kadın emeğinin gelir getiren bir ekonominin bireyleri haline getirilmesi süresinin bir ay olacağını belirtmiştir.

VIII. Sagalassos Vakfı İle İletişim Kurulması Ve Vakıftan Bilgi Alınması

- a) Sagalassos Vakfı ile iletişim, yayınlarından talep, düşündüğünüz destek, bağış ve diğer katkılar için adresimiz.

Sagalassos Vakfı
İhlamur Yolu No. 49/7
Nişantaşı 34365 İstanbul

Vakfın henüz, muhasebe sorumlusu dışında sürekli bir çalışanı bulunmadığı için telefon olarak Vakıf Başkanının, her zaman cevap alabileceğiniz telefon numaraları aşağıda verilmiştir:

0212 233 79 31 (ev)
0532 275 67 47

Vakıf Başkanı, Vakfın merkezinin bulunduğu aynı apartmanda yaşamaktadır ve adresi Vakıf merkezinin bulunduğu adrestir.

İletişim ve bilgi almada her yardım için Müttevelliler Kurulu ve Denetim Kurulu üyesi ve Vakfın her zaman yardımcısı Av. Sadife Karataş Kural'ı arayabilirsiniz.

0533 470 08 45

- b) Sagalassos ve kurulu bulunduğu Ağlasun ilçesini daha yakından tanımak için Vakfımızın kuruluşundan kısa bir süre sonra çıkardığı "Sagalassos ve Ağlasun" adlı broşürü isteğiniz üzerine derhal adresinize gönderilecektir.